

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI PRIVREDNI SUD U BANJOJ LUCI
Broj: 57 0 Ps 144820 24 Ps
Dana, 08.12.2025. godine

Okružni privredni sud u Banjaluci, sudija Sanja Ilić, rješavajući u pravnoj stvari tužioca „Boćac turs“ d.o.o. Banja Luka, Prištinska 24, koga zastupa punomoćnik Velimir Kevac, advokat iz Banjaluke, protiv tuženog „Adriatic osiguranje“ d.d. Sarajevo, Trg Međunarodnog prijateljstva broj 20, koga zastupa Advokatsko društvo „Martinović i partneri“ Mostar, radi naknade štete, vrijednost spora 6.430,00 KM, nakon održane i zaključene glavne rasprave dana 07.11.2025. godine, u prisustvu punomoćnika parničnih stranaka, dana 08.12.2025. godine, donio je sljedeću:

PRESUDU

Obavezuje se tuženi „Adriatic osiguranje“ d.d. Sarajevo da tužiocu „Boćac turs“ d.o.o. Banja Luka, isplati na ime razlike materijalne štete na vozilu iznos od 2.840,00 KM za zakonskom zateznom kamatom od 14.11.2024. godine do isplate, kao i troškove parničnog postupka u iznosu od 1.237,92 KM sa zakonskom zateznom kamatom od presuđenja do isplate, a sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude.

Preostali dio zahtjeva tužioca, za isplatu po osnovu izgubljene zarade, po osnovu zakonskih zateznih kamata i troškova postupka, a koji dio predstavlja razliku između traženog i dosuđenog iznosa, odbija se kao neosnovan.

Obrazloženje

Tužilac je dana 31.10.2024. godine podnio tužbu protiv tuženog radi naknade štete. U tužbi je naveo da se dana 27.04.2023. godine na dionici puta Mrkonjić Grad- Crna Rijeka desio saobraćajni udes u kojem su učestovali vozači I.I. sa vozilom marke Dacia, registarski broj ... u ličnoj svojini, te vozač D. E. sa autobusom marke Mercedes, registarski broj ... svojina tužioca, da je za udes kriv vozač I.I. a u momentu udesa Dacia, registarski broj je bilo osigurano kod tuženog po osnovu autoodgovornosti po tada važećoj polisi broj, tužilac se kako navodi obratio tuženom vansudskim zahtjevom za naknadu štete, a tuženi je izvršio isplatu nespornog dijela štete u iznosu od 1.270,00 KM na ime štete na vozilu i po osnovu izgubljene zarade iznos od 300,00 KM. Konačno uređenim tužbenim zahtjevom tužilac je predložio da sud obaveže tuženog da mu isplati na ime razlike materijalne štete na vozilu iznos od 2.840,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 27.04.2023. godine, te po osnovu izgubljene zarade iznos od 5.604,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 13.05.2023. godine do isplate, uz naknadu troškova postupka.

Tuženi u odgovoru na tužbu priznaje kao nespornu činjenicu da se dana 27.04.2024. godine dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj je sudjelovalo vozilo reg. oznake za koje je vlasnik u trenutku nezgode imao kod tuženog sklopljen ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti za štetu koju upotrebom vozila može nanijeti trećim osobama zbog tjelesnih povreda, smrti i

imovinske štete licima do koje dođe u saobraćajnim nezgodama. Tuženi osporava osnov tužbenog zahtjeva, te ističe prigovor podijeljene odgovornosti uzimajući u obzir činjenično stanje navedeno u policijskom zapisniku o uviđaju PS za BS Mrkonjić Grad broj 21/01-32-15/23 od 27.04.2023. godine, položaj i zatečene pozicije vozila, oštećenja na istima, materijalne tragove evidentirane na skici lica mjesta iz kojeg proizlazi da je vozač D. E. neoprezno i nedozvoljeno preticao. Tuženi osporava i visinu materijalne štete kao previsoko postavljenu i nedokazanu, jer nije obračunat u skladu sa pravilima mašinske struke i važećim cijenama dijelova i rada potrebnih za popravku vozila, te osporava i troškove PDV-a jer tužilac nije dostavio dokaz da je platio troškove popravke vozila s PDV, kao i iz razloga što je tužilac u sistemu PDV-a i ima pravo na povrat PDV-a na kraju godine. Navodi da je dana 20.12.2023. godine na ime materijalne štete isplatio ukupan iznos od 1.585,25 KM kojim iznosom je tužilac obeštećen, te tužilac osporava potraživanje zakonskih zateznih kamata od strane tužioca jer tuženi nije pao u docnju, te imajući u vidu da je tužilac dana 13.09.2023. godine podnio odštetni zahtjev to se kamate računaju od prvog dana nakon isteka roka od 60 dana. Tuženi osporava i troškove sastava odštetnog zahtjeva u vansudskom postupku, jer ih tuženi nije u obavezi naknadi, te predlaže da sud odbije tužbeni zahtjev kao neosnovan u cijelosti.

U dokaznom postupku provedeni su dokazi uvidom i čitanjem: zapisnik o uviđaju broj 21/01-3-15/23 od 27.04.2023. godine sa skicom lica mjesta, zapisnik o utvrđivanju oštećenja na vozila broj 123/23-14 od 28.04.2023. godine, potvrda o registraciji ..., ostvaren prihod od karata broj 35/24 od 07.03.2024. godine sa tabelama, zahtjev za naknadu štete od 13.09.2023. godine, obrazložena ponuda od 01.11.2023. godine, prigovor oštećenog od 08.12.2023. godine, obrazložena ponuda po prigovoru od 18.12.2023. godine, Fotodokumentacija broj 21/01-3-15/23 od 10.10.2023. godine, Izvid štete broj 235110510338/1, Štampane fotografije oštećenja vozila reg. oznaka ... (x7), Izvod iz baze podataka pdv obveznika Uprave za indirektno oprezivanje BiH, u kojem je tužilac evidentiran kao pdv obveznik, Uplatnica na iznos od 1.325,69 KM od dana 02.11.2023. godine, Uplatnica na iznos od 259,56 KM od dana 20.12.2023. godine, Zahtjev za naknadu štete sa prijemnim pečatom Tuženog od 13.09.2023. godine, Pravilnik o jedinstvenim kriterijumima za pocjenu štete na vozilima Biroa osiguravajućih organizacija Republike Srpske 1997. godine, pripremljeno i prekucano od stane Branislav Ristića marta 2020. godine, Audatex obračun štete na predmetnom vozilu od 14.09.2023. godine, Klasifikacija oštećena vozila sačinjena od autora Branislava Ristića stalnog sudskog vještaka mašinske struke, Informacija Privredne komore RS broj 04-12-910-1/25 od 18.03.2025. godine, Zaključni listovi Tužioca 30.06.2023. godine, 31.07.2023. godine i 31.08.2023. godine, Bilans uspjeha Bočac turs od 31.12.2023. godine, nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke Zorana Kneževića od 30.08.2025. godine sa dopunom od 15.10.2025. godine, vještaka saobraćajne struke Bojana Mihaljčića od 12.06.2025. godine i vještaka ekonomske struke Snježane Stanković od 29.09.2025. godine sa dopunom od 27.10.2025. godine, te su vještaci i svjedok D. E. saslušani.

Cijeneći svaki dokaz zasebno i sve dokaze zajedno, saglasno odredbi člana 8 ZPP sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari su zahtjev tužioca da mu tuženi isplati na ime razlike materijalne štete na vozilu iznos od 2.840,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 27.04.2023. godine do isplate, te po osnovu izgubljene zarade iznos od 5.604,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom od 13.05.2023. godine do isplate, uz naknadu troškova postupka.

Iz zapisnika o uviđaju broj 21/01-3-15/23 od 27.04.2023. godine sa skicom lica mjesta utvrđeno je da se dana 27.04.2023. godine u 16:10 časova, dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj su učestvovali putničko vozilo „Dacia Solenca Rap“ registarskih oznaka .., vlasništvo lica I. I, broj polise, izdata od tuženog, za period važenja od 23.11.2022. godine do 29.11.2023. godine, kojim je upravljao I. I, JMB, vozač B1, B, BE kategorije, posjeduje vozačku dozvolu izdatu od MUP-a Republike Srpske, Mrkonjić Grad, te autobus „Mercedes-Benz Vario“, registarskih oznaka, vlasništvo tužioca, broj polise od „Drina osiguranja“ za period važenja od 22.09.2022. godine do 30.09.2023. godine, kojim je upravljao D. E, JMB, vozač B1, B, C1, C, D1, D, BE, C1E, CE kategorije, posjeduje vozačku dozvolu broj ..., izdatu od strane MUP-a Republike Srpske, Šipovo, da vozačima nije utvrđeno prisustvo alkohola u organizmu, da je vidljivost bila dobra, dan, a kolovoz suv, čist i bez oštećenja. Prema zapisniku, oštećenja na vozilu „Dacia“ su: prednji lijevi blatobran, prednji lijevi dio branika, prednji lijevi točak sa felugom, prednje lijevo ogledalo, a na autobusu „Mercedes“: prednji branik, prednji desni blatobran, prednji bočni pokazivač pravca, a nezgoda se dogodila na regionalnom putu R-I 2108 dionica Mrkonjić Grad-Crna Rijeka, u mjestu Kotor, kolovoz je asfaltni, podijeljen bijelom isprekidanom linijom na dvije saobraćajne trake i oivčen je bijelim ivičnim linijama, služi za dvosmjerni saobraćaj, iz pravca Mrkonjić Grada sa desne strane se nalazi pjeskovito travnata bankina širine 1,5m, a sad lijeve travnata bankina širine 1,5 m, ograničenje brzine iznosi 40 km/h, na licu mjesta nesreće zatečen je automobil Dacia na lijevoj saobraćajnoj traci prednjim dijelom okrenut u pravcu Crne Rijeke, autobus Mercedes na lijevoj strani van kolovoza okrenut prema Crnoj Rijeci, početak traga kočenja lijevih točkova na lijevoj saobraćajnoj traci a završava se kod zadnjih lijevih točkova autobusa, početak traga vožnje prednjeg lijevog točka van kolovoza sa lijeve strane a završava se kod prednjeg lijevog točka autobusa, početak traga kočenja desnih točkova, zatečen je na lijevoj saobraćajnoj traci a završava se kod zadnjih desnih točkova autobusa, trag struganja pneumatika na lijevoj saobraćajnoj traci a završava se kod zadnjeg lijevog točka putničkog automobila.

Iz zapisnika o oštećenju vozila broj 123/23-14 od 28.04.2023. godine utvrđeno je da su na autobusu „Mercedes-Benz“, registarskih oznaka ... oštećenja na prednjem dijelu su: obloga branika PVC, lajsna-rešetka branika PVC, maska ispred hladnjaka PVC, vezni lim (veznik PVC), poklopac motornog prostora-limeni dio, blatobran vanjski, far, maglofar, pokazivač pravca desni i bočni, vozačko staklo, posuda za tečnost za pranje vozačkog stakla, vrata limeni dio, hladnjak motora, posuda za tečnost za hladnjak, kondenzator klima uređaja, sušač klimauređaja, kompresor klima uređaja, izmjenjivač klima uređaja, cijevi klima uređaja, akumulator, pneumatik, a na zadnjem dijelu: obloga branika PVC, lajsna branika PVC, vezni lim, poklopac prtljaga, vozačko staklo, natpis PVC, pod prtljaga, blatobran vanjski, stop svjetlo, svjetlo registarske tablice, vrata limeni dio, pneumatik.

Iz potvrde o registraciji ... utvrđeno je da je vozilo autobus „Mercedes-Benz“, registarskih oznaka ... u vlasništvu Boćac-turs d.o.o. Banja Luke registrovano za period od 22.09.2022. godine do 30.09.2023. godine.

Iz ostvarenog prihoda od karata broj 35/24 od 07.03.2024. godine sa tabelama proizlazi da je tužilac 2023. godine u januaru ostvario ukupan prihod od 11.347,66 KM, u februaru 10.830,33 KM i u martu 12.860,00 KM.

Iz zahtjeva za naknadu štete od 13.09.2023. godine utvrđeno je da je tužilac putem punomoćnika tuženom uputio vansudski zahtjev za naknadu materijalne štete na vozilu u iznosu

od 3.500,00 KM, trošak pribavljanja zapisnika o uviđaju u iznosu od 30,00 KM, kao i štete u vidu izgubljene zarade u iznosu od 2.500,00 KM, jer isti nije mogao da obavlja redovnu djelatnost u periodu od 10 dana, dnevno gubeći iznos od 250,00 KM, te je potraživao i troškove sastava ovog zahtjeva u iznosu od 468,00 KM.

Iz obrazložene ponude broj 01.11.2023. godine utvrđeno je da je tuženi usvojio zahtjev za naknadu štete oštećenog Boćac turs d.o.o. kao djelimično osnovan u procentu od 50%, te da je do saobraćajne nezgode došlo krivicom oba učesnika, u pogledu visine tuženi je ponudio ukupni iznos od 1.559,69 KM i to na ime materijalne štete na vozilu iznos od 1.085,69 KM. troškovi pribavljanja zapisnika 15,00 KM, izgubljena zarada 225,00 KM i troškovi advokata 234,00 KM, ukupno 1.559,69 KM.

Iz prigovora oštećenog od 08.12.2023. godine utvrđeno je da je tužilac putem punomoćnika izjavio prigovor na ponudu tuženog iz razloga jer je za nezgodu kriv isključivo osiguranik tuženog.

Iz obrazložene ponude po prigovoru od 18.12.2023. godine, utvrđeno je da je tuženi po prigovoru tužioca dostavio konačnu ponudu u iznosu od 1.819,25 KM, i to: na ime štete na vozilu iznos od 1.270,25 KM, izgubljene zarade iznos od 300,00 KM, troškovi preuzimanja policijskog zapisnika 15,00 KM, troškovi zastupana po advokatu 234,00 KM.

Iz Fotodokumentacije broj 21/01-3-15/23 od 10.10.2023. godine uočava se širi izgled lica mjesta, uslovi vožnje, položaj vozila, tragovi kočenja i oštećenja na vozilima.

Iz izvida štete broj 235110510338/1 od 13.09.2023. godine sačinjenog od strane tuženog utvrđeno je da su oštećenja na autobusu Mercedes reg. oznaka ... obloga branika-prednja PVC, spoljna maska desnog fara, smjerokaz-bočni, desni, ukrasni poklopac kotača prednji desni, potrebno radno vrijeme za popravak 11,50H.

Iz štampane fotografije oštećenja vozila reg. oznaka ... uočavaju se oštećenja na predmetnim vozilima.

Iz Izvoda iz baze podataka PDV obveznika Uprave za indirektno oprezivanje BiH utvrđeno je da je tužilac evidentiran kao PDV obveznik.

Iz elektronskih uplatnica utvrđeno je da je tuženi izvršio uplatu u korist tuženog u iznosu od 1.325,69 KM dana 02.11.2023. godine i u iznosu od 259,56 KM od dana 20.12.2023. godine.

Iz Pravilnika o jedinstvenim kriterijumima za procjenu štete na vozilima Biroa osiguravajućih organizacija Republike Srpske 1997. godine proizlazi da isti definiše zajedničku metodologiju osiguravajućih društava RS na utvrđivanju obima i visine štete na vozilima kao i način obračune umanjene odnosno uvećane vrijednosti vozila.

Iz Audatex obračun štete na predmetnom vozilu od 14.09.2023. godine utvrđeno je da je ukupna cijena dijelova 1.393,70 KM (branik 1.165,76 KM, spoljna maska desnog fara 49,34 KM, smjerokaz-bočni, desni 77,08, radkapna točka prednji desni 74,19 KM), troškovi popravke bez PDVa 1.750,00 KM, a sa PDV-om 2.048,00 KM.

Iz Klasifikacije oštećena vozila sačinjena od autora Branislava Ristića stalnog sudskog vještaka mašinske struke proizlazi da je na dan 08.02.2023. godine cijena branika iznosila 1.165,76 KM, sp maska d fara 49,34 KM, bočni migavac 77,08 KM, radkapna točka 74,19 KM, a što ukupno za dijelove iznosi 1.393,70 KM, za rad 168,00 KM, za farbanje sa materijalom 189,00 KM, što sve zajedno iznosi 1.750,70 KM bez PDV, dok je PDV 297,62 KM. Ovu klasifikaciju sud nije mogao dovesti u vezu sa predmetnom štetom, te je nije prihvatio kao dokaz o visini štete.

Iz Informacije Privredne komore RS broj 04-12-910-1/25 od 18.03.2025. godine utvrđeno je da tužilac nije prijavljivao Privrednoj komori RS obustavu saobraćaja u periodu od 27.04.2023. godine do 27.02.2025. godine.

Iz zaključnih listova tužioca od 30.06.2023. godine, 31.07.2023. godine i 31.08.2023. godine proizlazi da isti sadrže podatke o troškovima tuženog koji su tabelarno prikazani uključujući troškove režijskog materijala, goriva i energije, bruto zarada, troškovi zaposlenih na službenom putu, transportnih usluga, usluga održavanja, amortizacije, osiguranja, poreza, a koje podatke je vještak ekonomske struke koristio prilikom izrade nalaza i mišljenja, te ih sud nije posebno obrazlagao.

Iz bilansa uspjeha Bočac turs od 31.12.2023. godine vidljivi su prihodi i rashodi tužioca koji su tabelarno prikazani, a koje podatke je vještak ekonomske struke koristio prilikom izrade nalaza i mišljenja, te ih sud nije posebno obrazlagao.

Iz nalaza i mišljenja vještaka saobraćajne struke Bojana Mihaljčića od 12.06.2025. godine proizlazi da je do predmetne saobraćajne nezgode došlo usljed propusta vozača putničkog automobila „Dacia“ I.I, koji je započeo radnju skretanja ulijevo, prema pristupnom putu, bez prethodnog uvjeravanja da tu radnju može izvršiti na bezbjedan način po ostale učesnike u saobraćaju, čime je stvorena opasna situacija koje je neposredno dovela do sudara, te da nije došlo do sudara predmetnih vozila vozač autobusa Mercedes bi radnju preticanja završio na dijelu kolovoza obilježenom neisprekidanim razdjelnom linijom što predstavlja njegov propust međutim isti nije u uzročnoj vezi sa nastankom predmetne saobraćajne nezgode niti sa mogućnošću izbjegavanja iste.

Iz nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke Zorana Kneževića od 30.08.2025. godine proizlazi da troškovi popravke bez PDV iznose 3.513,23 KM, a sa uračunatim PDV iznose 4.110,48 KM, da limit popravke iznosi 36.036,00 KM, te kako su troškovi popravke manji od limita može se potvrditi da je popravka vozila ekonomski opravdana, te da ukupno vrijeme popravke sa uračunatim vremenom čekanja na isporuku dijelova iznosi 22 dana ukupno (1 dan pripremno vrijeme, 1 dan popravke, 20 dana čekanje na dijelove). Dijelovi za zamjenu: branik prednji, žmigavac prednji desni, žmigavac prednji desni bočni, ukrasni poklopac prednjeg desnog točka- radkapa, a dijelovi za popravku: blatobran prednji desni vanjski blaže zagreban. Vještak se nije mogao izjasniti o cijeni dijelova koje su važile u vrijeme obrade odštetnog zahtjeva (od septembra do kraja 2023 godine) jer u ovlaštenom servisu imaju cjenovnik samo za trenutno aktuelne cijene. U pogledu amortizacije dijelova koji su predviđeni za zamjenu vještak se izjasnio da se u konkretnom slučaju radi o staklenim dijelovima (žmigavac prednji i žmigavac bočni) i ukrasnim djelovima (branik prednji ukrasni poklopac točka), koji nisu podložni bržem habanju, nisu podložni koroziji, nemaju debele naslage kila od sanacije prethodnih šteta niti se njihovom

zamjenom podiže cijena vozila nakon popravke pa nema razloga za obračun umanjenje vrijednosti bez obzira na starost vozila.

Iz dopune nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke Zorana Kneževića od 14.10. 2025. godine proizlazi da prema Audatex kalkulaciji koja je urađena u skladu sa definisanim zadatkom od strane suda (cijene radne snage po informaciji ovlaštenog servisa i cijeni dijelova iz kalkulacije koju je tužena radila 19.09.2023. godine) troškovi popravke bez PDV iznose 1.999,76 KM, porez na dodatnu vrijednost 17%, troškovi popravke sa uključenim porezom na dodatnu vrijednost 2.339,72 KM.

Iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke Snježane Stanković od 29.09.2025. godine proizlazi da visina zarade tužioca na predmetnom autobusu za tri mjeseca prije nezgode po jednom danu prosječno iznosi 236,18 KM, da vještak nije mogla utvrditi da li je tužilac izvršio plaćanje popravke predmetnog vozila jer račun za popravku autobusa nije dat na uvid, te da tužilac kao pravno lice ostvaruje povrat ulaznog PDV-a i nalazi se u sistemu registracije PDV obveznika. Vještak je na osnovu finansijske dokumentacije kod tužioca i na osnovu zvaničnih finansijskih izvještaja za 2023. godinu, utvrdila da je u bilansima na dan 31.12. 2023. godine iskazan poslovni dobitak u iznosu od 1.503.310,00 KM, te neto dobit u iznosu od 1.378.638.00 KM, te da se dobit u periodu nakon što se dogodila saobraćajna nezgoda vidi u bruto bilansima za juli, avgust i septembar 2023. godine, a na osnovu knjigovodstvene liste osnovnih sredstava za 2023. godine tužilac ima cca 70 autobusa koji se vode kao osnovna sredstva i sva vozila su u vlasništvu tužioca. Nije dostavljen podatak od strane tužioca, te se vještak nije mogla izjasniti, koja su vozila u periodu od dana nezgode pa u narednih 15 dana bila angažovana i koja vozila su ostvarivala prihode, u kojim iznosima i na kojim relacijama, te da li je i kada je predmetni autobus stavljen u pogon nakon nezgode. Nije dostavljen podatak da li tužilac ima ovlaštenog radnika za popravku autobusa niti da ima rezervne dijelove za autobus.

Iz dopune nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke Snježane Stanković od 27.10.2025. godine proizlazi da je tužilac dostavio Bruto bilanse za cijelu 2023.god. za svaki mjesec posebno gdje se u istima evidentiraju svi prihodi i rashodi koje društvo ostvaruje u svom redovnom poslovanju a prema listi osnovnih sredstava isto posjeduje više od 70 vozila različite kategorije, marke i nosivosti gdje osim autobusa ima u vlasništvu 1 mini buseve i ostala vozila. Vještak je obračunala da je zarada na nivou društva iz bruto bilansa za 2023. godinu po mjesecima za januar 199.351,35 KM, februar -3.312.92 KM, mart 203.549,03 KM, april 192,807.88 KM, maj 233,212.74 KM, jun 172.093,52 KM, jul 296.491,36 KM, avgust 218.617,78 KM, septembar 57.381,20 KM, oktobar 220.000,43 KM, novembar 76.249,00 KM i 50.323,35 KM.

Iz iskaza svjedoka D. E. je utvrđeno da se saobraćajni udes desio prije dvije godine, dok je svjedok vozio autobus firme Bočac turs na redovnoj liniji Šipovo-Banja Luka, a sam udes se desio u mjestu Staro selo opština Mrkonjić Grad. Svjedok je naveo da je je preticao vozilo jer je išlo sporo, da je na tom mjestu bila isprekidana linija, dok sa druge strane nije nailazilo drugo vozilo, pa je procijenio da je sigurno za obilazak, a vozilo nije dalo žmigavac, te dok se nalazio u lijevoj traci vozilo je iznenada skrenulo i desio se sudar. Svjedok je izjavio da u slučaju kvara ili saobraćajne nezgode ne dolazi do obustave linije već dođe rezervno vozilo.

Uvidom u Zapisnik o uviđaju, te potvrdu o registraciji za vozilo tužioca, sud je utvrdio da se dana 27.04.2023. godine dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj su učestvovali I.I, vlasnik vozila

osiguranog kod tuženog i D. E, vozač autobusa u svojini tužioca. Na vozilima je nastupila materijalna šteta.

Iz nalaza i mišljenja vještaka saobraćajne struke Gorana Mihaljčića sud je utvrdio da je do predmetne saobraćajne nezgode došlo usljed propusta osiguranika tuženog, koji je započeo radnju skretanja ulijevo, prema pristupnom putu, bez prethodnog uvjeravanja da tu radnju može izvršiti na bezbjedan način po ostale učesnike u saobraćaju, čime je stvorena opasna situacija koje je neposredno dovela do sudara, dok na strani vozača tužioca nema propusta koji su u uzročnoj vezi sa nastankom nezgode. Po ocjeni vještaka, koju sud prihvata, vozač tužioca je ranije započeo radnju preticanja u odnosu na trenutak kada je osiguranik tuženog otpočeo skretanje lijevo, te vozač tužioca nije imao tehničke mogućnosti da kočenjem i zaustavljanjem prije sudara izbjegne nesreću, te do saobraćajne nezgode ne bi došlo da je vozač vozila Dacia prije započinjanja skretanja pogledao u retrovizor i uvjerio se da je lijeva traka slobodna, kada je mogao uočiti dolazeće vozilo i odustati od namjeravane radnje skretanja dok se za to ne steknu bezbjedni uslovi.

Ovakav zaključak vještaka je u skladu sa članom 36 stav 1 Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 12/17, 89/17 i 9/18, dalje u tekstu: ZOBS), kojim je propisano da vozač koji namjerava da obavi neku radnju vozilom na putu ili vozilo uključiti u saobraćaj (pomjeranje vozila udesno ili ulijevo, mijenjanje saobraćajne trake, preticanje, obilaženje, zaustavljanje, skretanje udesno ili ulijevo, polukružno okretanje, vožnja unazad i sl.) smije da počne takvu radnju samo ako se prethodno uvjerio da to može učiniti bez opasnosti za druge učesnike u saobraćaju ili imovinu, vodeći pri tome računa o položaju vozila i pravcu i brzini kretanja. Dok je članom 37. stav 1 ZOBS propisano da je prije obavljanja radnji vozilom iz člana 36. ovog zakona, vozač dužan da jasno i blagovremeno obavijesti o svojoj namjeri druge učesnike u saobraćaju, dajući znak pomoću pokazivača pravca ili, ako oni ne postoje, odgovarajućim znakom rukom.

Iz nalaza vještaka saobraćajne struke jasno proizlazi da je radnja prelaska vozila Dacia preko razdjelne linije započeta jednu sekundu prije sudara, te da je vozač autobusa reagovao intenzivnim kočenjem još 0,8 sekundi prije nego što je Dacia prešla u lijevu traku, što nedvosmisleno ukazuje da je vozač autobusa pratio saobraćajnu situaciju i reagovao pravovremeno. Vještak je utvrdio da vozač autobusa nije imao tehničku mogućnost da kočenjem ili izbjegavajućim manevrisanjem spriječi sudar. Kako iz provedenih dokaza ne proizlazi da je vozač vozila Dacia balogovremeno prije započinjanja radnje skretanja lijevo dao znak pomoću pokazivača pravca čime bi o svojoj namjeri obavijestio druge učesnike u saobraćaju, niti se prethodno uvjerio da to može učiniti bez opasnosti za druge učesnike u saobraćaju, sud utvrđuje da je do predmetne saobraćajne nezgode došlo isključivo usljed pogrešne radnje vozača vozila Dacia, osiguranika tužene.

Nalaz i mišljenje vještaka saobraćajne struke, sud je prihvatio kao urađen ispravno i u skladu sa pravilima struke. Vještak je, koristeći utvrđene tragove, prostorno-vremenske odnose, analizu brzina, preglednosti i dinamike kretanja učesnika, dao precizan odgovor na sve elemente postavljene zadatke.

Sud ne prihvata prigovor tužene da je vozač autobusa započeo preticanje u rizičnoj i nepreglednoj situaciji, jer iz nalaza vještaka saobraćajne struke proizlazi da se nezgoda dogodila u zoni isprekidane razdjelne linije, gdje je preticanje dozvoljeno, te da putna preglednost na toj dionici iznosi 150 metara iz pravca Crne Rijeke, odnosno 270 metara iz pravca Mrkonjić Grada, zbog čega se ne radi o nepreglednoj krivini, kako to pogrešno tvrdi tužena.

Neosnovan je i prigovor tužene da je vozač autobusa morao odustati od preticanja zbog nadolazećeg znaka zabrane preticanja i pune linije, jer je vještak jasno utvrdio da se nekoliko desetina metara od mjesta nezgode nalazi znak zabrane preticanja, te da bi vozač autobusa do te zone došao tek nakon završetka preticanja, tačnije prilikom povratka u desnu traku u slučaju da nije došlo do nezgode, te da taj eventualni propust nije u uzročnoj vezi sa nastankom nezgode. Ključno je da se nezgoda dogodila u zoni gdje je preticanje dozvoljeno, te da je opasna situacija nastala isključivo radnjom vozila Dacia.

Sud odbija i prigovor tužene koji se odnosi na ograničenje brzine, jer iz zapisnika i fotografija sa uviđaja, proizlazi da se znak ograničenja brzine od 40 km/h nalazi 2,5 km prije mjesta nezgode. Vještak je utvrdio da se nakon navedene lokacije znaka nalazi više priključaka sporednih puteva, a nakon kojih se nije ponavljao znak ograničenja brzine, čime je ograničenje brzine od 40 km/h prestalo, te je stoga u zoni nezgode važno opšte ograničenje od 80 km/h.

Prigovori tužene u pogledu navodne nepreglednosti puta i mogućnosti opažanja saobraćajne signalizacije, znakova zabrane preticanje, iz kojih tužena izvodi zaključak o postojanju doprinosa vozača autobusa nastanku nezgode, zasnivaju se na proizvoljnim pretpostavkama bez tehničkog uporišta i sud ih u cijelosti odbija.

Sud je cijenio i iskaz svjedoka D. E, koji je upravljao autobusom, te nalazi da je isti vjerodostojan i u potpunosti saglasan sa nalazom i mišljenjem vještaka saobraćajne struke. Svjedok je jasno naveo da vozilo Dacia prije nezgode nije davalo znak o namjeravanom skretanju, da se kretalo sporo i neposredno uz razdjelnu liniju, te da je u jednom trenutku iznenada skrenulo ulijevo u putanju autobusa, što je i po nalazu vještaka trenutak nastanka opasne situacije koja je dovela do sudara. Svjedok je potvrdio da je preticanje započeo na mjestu gdje je to bilo dozvoljeno, da je imao preglednu situaciju, te da je odmah reagovao kočenjem kada je uočio da vozilo Dacia mijenja smjer kretanja. Iskaz svjedoka u ključnim elementima potvrđuje zaključke vještaka da vozač autobusa nije imao tehničku mogućnost da izbjegne nezgodu i da je isključivi uzrok nezgode radnja vozača vozila Dacia.

Sud zaključuje da propusti vozača autobusa nisu u uzročnoj vezi sa nastankom nezgode, te da je isključivi uzrok saobraćajne nezgode na strani vozača vozila Dacia, koji je započeo skretanje ulijevo bez prethodnog uvjeravanja o bezbjednosti i bez signalizacije predstojeće radnje drugim učesnicima.

Dakle, sud je utvrdio da je osiguranik tuženog kriv za saobraćajnu nezgodu u kojoj je tužilac pretrpio materijalnu štetu, čiju naknadu u ovom postupku potražuje.

Tuženi osporava štetu koju tužilac od njega potražuje na ime materijalne štete na vozilu, kao i na ime izgubljene zarade.

Odredbom člana 154 stav 1 Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i «Sl. glasnik RS», br. 17/93, 3/96, 39/03, 74/04 – u daljem tekstu ZOO) propisano je da ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ukoliko ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

Član 178 stav 1 ZOO propisano je da u slučaju udesa izazvanog motornim vozilom u pokretu koji je prouzrokovan isključivom krivicom jednog imaooca, primjenjuju se pravila o odgovornosti po osnovu krivice.

Odredbom člana 189 ZOO propisano je da oštećeni ima pravo kako na naknadu obične štete, tako i na naknadu izmakle koristi (stav 1). Pri ocjeni visine izmakle koristi uzima se u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje spriječeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem (stav 3).

Prema odredbi člana 190 ZOO sud će, uzimajući u obzir i okolnosti koje su nastupile poslije prouzrokovanja štete dosuditi naknadu u iznosu koji je potreban da se oštećenikova materijalna situacija dovede u ono stanje u kome bi se nalazila da nije bilo štetne radnje ili propuštanja.

Odredbom člana 897 ZOO propisano je da se ugovorom o osiguranju obavezuje ugovarač osiguranja da plati određeni iznos organizaciji za osiguranje (osiguravač), a organizacija se obavezuje da, ako se desi događaj koji predstavlja osigurani slučaj, isplati osiguraniku ili nekom trećem licu naknadu, odnosno ugovorenu svotu ili učini nešto drugo.

Odredbom člana 940 ZOO propisano je da u slučaju osiguranja od odgovornosti, osiguravač odgovara za štetu nastalu osiguranim slučajem samo ako treće oštećeno lice zahtjeva njenu naknadu.

Kako je utvrđeno da je osiguranik tuženog odgovoran za predmetnu saobraćajnu nezgodu, te je slijedom toga prouzrokovao štetu tužiocu, tuženi je u skladu sa naprijed navedenim odredbama dužan tu štetu i naknaditi.

Što se tiče visine prouzrokovane štete, sud je iz nalaza i mišljenje vještaka mašinske struke Zorana Kneževića utvrdio da visina materijalne štete na vozilu tužioca iznosi 4.110,00 KM.

Sud je nalazu i mišljenju vještaka mašinske struke pokloni vjeru, te isti cijeni kao urađen ispravno, na osnovu vjerodostojne dokumentacije i argumentovano obrazložen.

Zadatak vještaka je bio da utvrdi visinu štete na predmetnom vozilu tužioca na osnovu cijene dijelova i cijene rada u ovlašćenom servisu koje su važile u vrijeme izrade nalaza i mišljenja. Vještak je štetu obračunao na osnovnu predračuna „Lašva komerc“ d.o.o, što sud, s obzirom da se radi o jedinom ovlašćenom servisu za vozila marke „Mercedes“, smatra adekvatnim i logičnim.

Vještak je odgovorio na postavljeni zadatak tuženog, te je na osnovu fotografija oštećenog vozila i izvida štete izdatog od strane tužene, naveo da su dijelovi za popravku desni blatobran, a dijelovi za zamjenu prednji branik, ukrasni poklopac točka, žmigavac prednji desni i prednji desni bočni. Vještak se nije mogao izjasniti u dijelu zadatka tuženog koji se odnosi na obračun štete

prema cijenama koje su važile u vrijeme obrade odštetnog događaja, jer u ovlaštenom servisu imaju cjenovnik samo za trenutne cijene. U pogledu amortizacije dijelova koji su predviđeni za zamjenu vještak se izjasnio da se u konkretnom slučaju radi o staklenim dijelovima (žmigavac prednji i žmigavac bočni) i ukrasnim djelovima (branik prednji ukrasni poklopac točka), koji nisu podložni bržem habanju, nisu podložni koroziji, nemaju debele naslage kila od sanacije prethodnih šteta niti se njihovom zamjenom podiže cijena vozila nakon popravke pa nema razloga za obračun umanjenje vrijednosti bez obzira na starost vozila.

Obzirom da vještak nije odgovorio na zadatak tuženog koji se odnosio na obračun visine štete prema cijenama koje su važile u vrijeme obrade odštetnog događaja, sud je na prijedlog tuženog odredio dopunu nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke na način da vještak obračuna visinu štete vodeći se cijenama dijelova koje su prikazane u audatex izvodu od 14.09.2023. godine kao i cijenama rada koje su važile u tom periodu. U dopuni nalaza i mišljenja vještaka mašinske struke Zorana Kneževića se izjasnio da Audatex kalkulaciji troškovi popravke bez PDV iznose 1.999,76 KM, porez na dodatnu vrijednost 17%, troškovi popravke sa uključenim porezom na dodatnu vrijednost 2.339,72 KM. Vještak je objasnio da pored veće cijene radne snage razlika u konačnom obračunu se pojavljuje u obračunu radne snage za farbanje prednjeg branika, te da tužena nije obračunala radnu snagu i materijal za farbanje prednjeg branika jer se isti ne isporučuje ofarban. Takođe vještak je objasnio da Audatex program ne podržava autobuse i da se u audatexu ne mogu dobiti podatke za predmetni autobus, jer je ovaj autobus 818 Devario rađen na karoseriji kombija sa početnim brojem 670, da se radi o autobusu koji je prerađen za potrebe gradskog prevoza čiji ni jedan dio karoserije ne odgovara tom kombiju, jer se ti dijelovi ne mogu ugraditi jer je autobus širi i ne mogu se uzeti dijelovi od kombija koji se dobije u audatexu za predmetni autobus. Imajući u vidu obrazloženje vještaka, odnosno da audatex ne sadrži podatke za predmetni autobus, sud je ocijenio da podaci o obračunu štete iskazani u dopuni nalaza nisu relevani, te iste nije prihvatio.

Neosnovani su navodi tuženog da je tužilac u potpunosti oštećen od strane tužene u vansudskom postupku 2023. godine, te da bi usvajanje obračuna sa cijenama na dan izrade nalaza došlo do neosnovanog bogaćenja tužioca zbog poskupljenja dijelova usljed inflacije.

Iz izvedenih dokaza jasno proizlazi da isplaćenim iznosom od 1.270,00 KM na ime materijalne štete na vozilu, tuženi nije oštećen u potpunosti ni prema cijenama koje su važile u vrijeme obrade vansudskog zahtjeva za naknadu štete, a koji iznos je vještak mašinske struke obračunao u visini od 2.339,72 KM. Slijedom navedenom, očigledno se ne radi o situaciji u kojoj oštećeni kojem je isplaćena potpuna naknada štete zloupotrebljava krizu na globalnom tržištu i rast cijena dijelova.

Sud prilikom utvrđivanja visine štete nije prihvatio dopunu nalaza koji je sačinio vještak mašinske struke na osnovu cijena dijelova i rada iz 2023. godine, jer shodno članu 189. ZOO visina naknade štete određuje se prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, izuzev slučaja kad zakon naređuje što drugo.

Tuženi navodi da obzirom da je tužilac PDV obveznik, te potražuje naknadu štete na vozilu koje predstavlja dobro ili sredstvo koje služi svrsi njegovog poslovanja, isti ima pravo na odbitak i povrat PDV-a, pa bi prihvatanje obračuna štete sa PDV-om dovelo do neosnovanog bogaćenja tužioca.

Odredbom člana 190. ZOO je propisano, da će sud uzimajući u obzir i okolnosti koje su nastupile poslije uzrokovanja štete dosuditi naknadu u iznosu koji je potreban da se oštećenikova materijalna situacija dovede u ono stanje u koje bi se nalazila da nije bilo štetne radnje ili propuštanja.

Oštećenom se u naknadu štete ima uračunati PDV, jer novčani iznos, koji je potreban za nabavku vozila, odnosno popravku oštećenog vozila predstavlja iznos koji je prema redovnom toku stvari potreban, da se uspostavi materijalna situacija oštećenog, koja je bila prije štetne radnje.

U skladu sa odredbom člana 185. stav 1. ZOO, odgovorno lice dužno je uspostaviti stanje koje je bilo prije nego što je šteta nastala. Vrijednost opravke motornog vozila, odnosno obim naknade materijalne štete se određuje prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, izuzev slučaja, kada zakon naređuje što drugo.

Prema tome, PDV je sastavni dio tržišne cijene vozila, te oštećeni mora da bude doveden u pogledu naknade materijalne štete u prijašnje stanje, prije nego što je šteta nastala. Bez uračunavanja PDV-a oštećeni, u konkretnom slučaju, ne bi bio u cijelosti obeštećen, te imajući u vidu odredbe člana 185. i 190. ZOO, tužilac, kao oštećeni, ima pravo i na uračunavanje PDV-a u procijenjenu štetu na motornom vozilu. Eventualni odbitak poreza i povraćaj istog se ostvaruje u upravnom postupku, u skladu sa odredbama Zakona o PDV-u i podzakonskim aktima koji regulišu ovu materiju.

S obzirom da je tuženi tužiocu u vansudskom postupku na ime materijalne štete na vozilu isplatio iznos od 1.270,00 KM, sud je istu sumu odbio od prethodno utvrđenog iznosa i dobio iznos od 2.840,00 KM.

Po ocjeni suda, tužilac je izvedenim dokazima, prvenstveno izvođenjem dokaza vještačenjem po vještaku saobraćajne i mašinske struke (čiju valjanost tuženi prigovorima nije uspio da ospori), dokazao svoje tvrdnje u pogledu osnova i visine štete na vozilu, slijedom čega je tuženi obavezan da tužiocu na ime razlike materijalne štete na vozilu isplati iznos od 2.840,00 KM.

Neosnovane su tvrdnje tuženog da se ukupno isplaćeni iznos od 1.585,00 KM po vansudskom zahtjevu za naknadu štete u cijelosti odnosi na štetu na vozilu, kad iz obrazložene ponude tuženog od 18.12.2023. godine jasno proizlazi da se isplaćeni iznos odnosi na štetu na vozilu u iznosu od 1.270,00 KM, na izgubljenju zaradu 300,00 KM i na ime troškova policijskog zapisnika 15,00 KM.

Kada je u pitanju zahtjev za isplatu zakonske zatezne kamate, prema odredbi člana 186 ZOO, obaveza naknade štete smatra dospelom od trenutka nastanka štete i ista tužiocu pripada shodno odredbi člana 277 ZOO.

Međutim, odredbom člana 22. stav 1 Zakona o obaveznim osiguranjima u saobraćaju RS („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 82/15), kao *lex specialis*, propisano je da je odgovorno društvo za osiguranje dužno da utvrdi pravni osnov i visinu odštetnog zahtjeva, te isplati odštetu, uz dostavljanje obrazložene ponude, u roku od 30 dana od dana kada je oštećeno lice dostavilo sve

potrebne dokumente, a najduže do 60 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, dok je stavom 6 istog člana predviđeno da oštećeno lice ima pravo, uz iznos odštete i na zakonsku zateznu kamatu počev od prvog dana nakon isteka roka od 60 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

Iz navedenih zakonskih odredbi proizilazi da tek istekom 30 odnosno 60 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva tuženi pada u docnju sa izmirenjem svoje obaveze odnosno plaćanja odštete. U vansudskom postupku zahtjev za naknadu štete je podnesen dana 13.09.2023. godine, zbog čega tužilac (saglasno citiranoj odredbi člana 22. stav 6) ima pravo na zakonsku zateznu kamatu počev od prvog dana nakon isteka roka od 60 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, odnosno od 14.11.2024. godine za neisplaćeni dio obaveze u iznosu od 2.840,00 KM.

Tuženi osporava osnov i visinu štete na ime izgubljene zarade.

Pretrpljenu štetu tužiocu u vidu izgubljene zarade, tuženi osporava navodeći da tužiocu zaradu ne donosi autobus, već linija koja je sve vrijeme saobraćala, kao i da tužilac nije dokazao da je bio spriječen da koristi predmetni autobus.

Oštećeni, da bi ostvario pravo na izgubljenu dobit, dužan je dokazati da je obavljao djelatnost iz koje je ostvarivao dobit i da je u obavljanju djelatnosti spriječen štetnikovom radnjom ili propuštanjem.

Pravno shvatanje Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda Republike Srpske zauzeto na sjednici održanoj 02.02.2024. broj: 118-0-SUI-24-000 050 glasi:

„Tužitelj koji se bavi registrovanom prevoznikom djelatnošću i ima odobrenje za prevoz putnika na određenoj relaciji, ima pravo na naknadu štete na ime izgubljene zarade za vrijeme koje je bilo neophodno radi otklanjanja nastale štete na autobusu, bez obaveze dokazivanja da je u tom periodu iznajmio drugo vozilo”.

Nesporno da se tužilac bavi djelatnošću autoprevoza i tako ostvaruje dobit, a sud je shodno ranije izloženom, u ovom postupku, provedenim dokazima utvrdio da dana 27.04.2023. godine dogodila saobraćajna nezgoda u kojoj je oštećen autobus tužioca krivicom lica, koji je upravljao vozilom osiguranim kod tuženog.

Po ocjeni suda, tužilac (shodno izraženom stavu Vrhovnog suda RS) ima pravo na naknadu štete na ime izgubljene zarade, za vrijeme koje je bilo neophodno da se otkloni šteta na autobusu, pod uslovom da je šteta na autobusu nastupila usljed štetnikove radnje ili propuštanja i da tužilac nakon štetnog događaja nije na dnevnom nivou, u periodu koliko je potrebno za popravak autobusa ostvarivao očekivanu dnevnu zaradu, a koju je redovno ostvarivao tri mjeseca prije nastanka štete (ovakav pravni stav je zauzeo i Viši privredni sud u svojoj odluci broj 57 0 Mals 143118 25 Pž od 28.08.2025. godine).

Iz nalaza i mišljenje vještaka mašinske struke Zorana Kneževića sud je utvrdio da bi na osnovu cijene dijelova i cijene rada u ovlaštenom servisu koje su važile u vrijeme izrade nalaza i mišljenja za popravku predmetnog autobusa trebalo 22 dana dana. Iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke Snježane Stanković sud je utvrdio da tužilac tokom posljednja tri mjeseca prije nezgode od konkretnog autobusa ostvario zaradu od 236,18 KM po danu.

Na ročištu za glavnu raspravu na upit punomoćnika tužioca vještak mašinske struke se izjasnio da je 22 radna dana izraženo u kalendarskim danima 25 dana, koliko je bilo potrebno za nabavku i popravak predmetnog autobusa.

Tužilac na predmetne nalaze nije prigovarao, te je na glavnoj raspravi, svoj tužbeni zahtjev uredio u skladu sa nalazom i mišljenjem vještaka mašinske i ekonomske struke i uzimajući u obzir izjašnjenje vještaka mašinske struke u pogledu kalendarskog broja dana, pa tako na ime razlike izgubljene zarade potražuje iznos od 5.604,00 KM.

Nalazu i mišljenju vještaka mašinske struke u dijelu koji se odnosi na vrijeme potrebno za popravku autobusa, kao i nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke sa dopunom tuženi nije prigovarao.

Sud je nalaz i mišljenje vještaka mašinske struke, kao i nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke prihvatio kao ispravne i urađene u skladu sa pravilima struke, na osnovu vjerodostojne dokumentacije i argumentovano obrazložene.

Vještak mašinske struke je svoj nalaz sačinio na osnovu raspoložive dokumentacije sudskog spisa, te u skladu sa pravilima struke odredio metod utvrđivanja broja dana potrebnih za popravku vozila, odnosno u broj potrebnih dana je opravdano uračunao vrijeme snimanja štete, broj dana potrebnih za dobavljanje dijelova, te potrebno vrijeme za popravku vozila, ukupno 25 dana. Vještak je u samom nalazu objasnio kako je utvrdio broj dana potrebnih za pribavljanje dijelova.

Vještak ekonomske struke je u skladu sa postavljenim zadatkom, izračunala visinu prosječne dnevne zarade tužioca u prethodna tri mjeseca prije nezgode, na osnovu dostavljenih podataka tužioca o radu predmetnog autobusa za period januara, februara i marta 2023. godine, a uzimajući u obzir ukupno ostvareni prihod predmetnog autobusa, ukupne troškove predmetnog autobusa (troškovi bruto plata, troškovi goriva, troškovi osiguranja od autoodgovornosti, troškovi osiguranja putnika u javnom prevozu, troškovi amortizacije), te broj dana rada. U svom nalazu vještak je detaljno i vjerodostojno obrazložila a potom i prikazao u vidu tabela kako je došla do iznosa o ukupnoj zaradi tužioca.

Po ocjeni suda, iako su nalazi vještaka mašinske i ekonomske struke urađeni u skladu sa pravilima struke, matematički ispravni i prihvatljivi, isti ne daju odgovor o izgubljenoj dobiti koja je predmet tužbenog zahtjeva i ne mogu biti osnov za dosudu izgubljene zarade.

Odredbom člana 7 i 123 ZPP propisano je da su stranke dužne da iznesu sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve i da izvedu dokaze kojima utvrđuju te činjenice. Ovo je osnovno načelo parničnog postupka – raspravno načelo. Koliko stranke pruže činjenica sudu, u okviru tih činjenica sud primjenjuje materijalno pravo. Na osnovu dokaza provedenih od strane parničnih stranaka, te činjenica koje su stranke tim dokazima dokazale, u tom okviru se primjenjuje materijalno pravo i odlučuje o zahtjevima stranaka.

Dakle, postojanje određene činjenice treba dokazati onaj ko iz te činjenice izvodi neko svoje pravo, odnosno onaj u čijem je interesu da sud određenu činjenicu uzme kao istinitu. One činjenice na kojima se određeno pravo zasniva treba dokazati ona stranka koja se na to pravo

poziva, a one koje isključuju nastanak tog prava ili to pravo ukidaju treba dokazati ona stranka koja to pravo osporava.

Za odluku suda o postavljenom tužbenom zahtjevu, odlučno je koji su dokazi provedeni, prvenstveno da li je tužilac provedenim dokazima dokazao činjenice na kojima temelji svoj zahtjev.

Odredbom člana 126 ZPP propisano je da ako sud na osnovu ocjene izvedenih dokaza ne može sa sigurnošću da utvrdi neku činjenicu, o postojanju ove činjenice zaključuje primjenom pravila o teretu dokazivanja.

Štetni događaj ne podrazumijeva po sili zakona pravo na izgubljenju dobit.

Tužilac izvedenim dokazima nije dokazao da je pretrpio štetu u vidu izgubljene zarade, odnosno nije dokazao, bez obzira na nespornu činjenicu da je nastao štetni događaj, kao i materijalna šteta za tužioca, da je u obavljanju djelatnosti spriječen štetnom radnjom osiguranika tuženog.

Iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke proizlazi da tužilac nije dostavio dokumentaciju neophodnu za utvrđivanje odlučnih činjenica na kojima zasniva zahtjev za naknadu štete po osnovu izgubljene dobiti. Vještak je navela da tužilac nije dostavio račun o popravci autobusa, zbog čega nije moguće utvrditi da li je predmetno vozilo uopšte popravljano, kada i koliko dugo je bilo isključeno iz saobraćaja. Tužilac takođe nije dostavio podatke o tome koja vozila su korištena na liniji na kojoj je saobraćalo oštećeno vozilo u periodu nakon nezgode, niti podatke o eventualnom angažovanju zamjenskog vozila i trajanju takvog angažmana. Vještak je izričito navela da se, zbog nedostatka podataka, ne može izjasniti da li je predmetni autobus bio van upotrebe, niti za koji period, kao ni da li je drugi autobus tužioca obavljao prevoz putnika na istoj liniji.

Imajući u vidu da tužilac raspolaže traženom dokumentacijom i da upravo na njemu leži teret dokazivanja činjenica na kojima zasniva svoj zahtjev, sud cijeni da tužilac nije dokazao da je zbog oštećenja vozila bio spriječen da obavlja svoju djelatnost, niti da je zbog toga pretrpio bilo kakav gubitak prihoda.

S druge strane, iako na tuženom nije teret dokaza, da dokazuje činjenice da tužilac nije spriječen u obavljanju djelatnosti, već je upravo na tužiocu da dokaže suprotno, tuženi je bio spriječen od tužioca da isto dokazuje limitiranjem pristupa informacijama o poslovanju tužioca nakon saobraćajne nezgode, a kojima tužilac raspolaže.

Sud je cijenio i dopunski nalaz vještaka ekonomske struke, izveden na prijedlog tuženog, u kojem je vještak izvršila pregled i uporedni prikaz prihoda tužioca po mjesecima za period prije i nakon saobraćajne nezgode od 27.04.2023. godine. Sud nalazi da dopunski nalaz, iako urađen na osnovu podataka koje je tužilac dostavio, ne dokazuje navode tužioca o izgubljenoj dobiti, jer tužilac nije dokazao uzročno-posljedičnu vezu između nastanka nezgode i bilo kakvog pada prihoda.

Sud prihvata navode tuženog, istaknute tokom postupka da tužilac nije dostavio nikakve dokaze da navedeni autobus zaista nije koristio 25 dana i da ga je uopšte popravljao nakon navedene nezgode, te da dosuđivanje izgubljene dobiti zahtijeva konkretno utvrđenje izgubljene zarade koja bi se ostvarila po redovnom toku stvari, a nikako hipotetičke štete.

U tom smislu, u konkretnom slučaju, kod činjenice da je sam tužilac u tužbi (a pretpostavka je da on najbolje zna tu činjenicu) tvrdio da je 15 dana onemogućen u korištenju predmetnog autobusa zbog predmetne nezgode, nema nikakvog osnova bez konkretnih pokazatelja, istom dosuditi izgubljenu zaradu za 25 dana, jer bi to bilo hipotetički, kako tuženi ističe.

Iz iskaza svjedoka D. E, koji je zaposlen kod tužioca kao vozač autobusa, te mu je poznat način na koji tužilac organizuje prevoz na predmetnoj liniji, utvrđeno je da u slučaju kvara ili saobraćajne nezgode ne dolazi do obustave linije, već postoji rezervno vozilo koje nastavlja saobraćaj na toj liniji.

Zakonom o prevozu u drumskom saobraćaju ("Službeni glasnik Republike Srpske" br. 47/17), koji u članu 21 stav 3 propisuje obavezu prevoznika da u slučaju obustave prevoza, o tome obavijesti korisnike prevoza, nadležni organ za registraciju redova vožnje i nadležne inspeksijske organe. Prema članu 25. Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju za usklađivanje i registraciju reda vožnje u republičkom linijskom prevozu je nadležna privredna komora, a iz dopisa Privredne komore RS utvrđeno je da tužilac nije prijavljivao obustavu saobraćaja u relevantnom periodu. Tužilac nije izveo dokaze o obustavi prevoza i obavješćavanju po navedenoj zakonskoj odredbi.

U konkretnom slučaju, odlučna okolnost, da li je usljed štetnog događaja tužilac bio spriječen da obavlja djelatnost, ostala je nedokazana, te je sud o istoj odlučio primjenom pravila o teretu dokaza.

Tužilac nije dokazao da je pretrpio štetu odnosno da nije ostvario očekivanu dobit (na predmetnoj ili eventualno drugoj liniji), zbog spriječenosti da obavlja prevozničku djelatnost oštećenim ili eventualno rezervnim autobusom, iz uzroka prouzrokovanih od strane štetnika, osiguranika tuženog iz predmetne saobraćajne nezgode. Nije dokazao ni visinu štete, s obzirom da je ekonomsko vještačenje rađeno za period prije štetnog događaja, a mašinsko se temelji na pretpostavci popravke. S toga, tužiocu po ocjeni suda naknada za ovaj vid štete (izgubljenu zaradu) ne pripada, slijedom čega je u tom dijelu njegov zahtjev odbijen.

Odluka o troškovima zasnovana je na odredbama člana 386 stav 2 ZPP, kao i odredbama člana 387 i 396 navedenog zakonskog propisa. Imajući u vidu iskazani troškovnik punomoćnika tužioca i radnje preduzete u postupku, a bile su potrebne za vođenje parnice, sud je tužiocu priznao troškove i to: sastava vanskudskog zahtjeva u iznosu od 234,00 KM (80 bodova x 2,00 KM, zajedno sa paušalnom nagradom od 25% i PDV-om od 17%), sastav tužbe u iznosu od 468,00 KM (160 bodova x 2,00 KM, zajedno sa paušalnom nagradom od 25% i PDV-om od 17%), pristup na ročište 23.05.2025. godine, 29.09.2025. godine, 07.11.2025. godine u iznosu od po 702,00 KM za pristup na svako ročište (160 bodova x 3,00 KM, zajedno sa paušalnom nagradom od 25% i PDV-om od 17%), nagrada za vrijeme u iznosu od 526,50 KM (30 bodova x 5h x 3,00 KM, zajedno sa PDV-om), troškovi vještačenja u iznosu od 750,00 KM, troškovi svjedoka u iznosu od 50,00 KM, taksa

na tužbu u iznosu od 200,00 KM, te taksa na presudu u iznosu od 200,00 KM, što sve ukupno iznosi 4.534,50 KM.

Sud je zahtjev za troškove preko dosuđenog iznosa odbio kao previsoko odmjerene.

U pogledu vansudskog zahtjeva, tužiocu shodno odredbi člana 2 Tarifnog broja 8 Tarife o nagradama i naknadi za rad advokata, pripada 50% od nagrade po Tarifnom broju 2, a ne 100%, kako to tužilac potražuje. Nadalje, s obzirom da je Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 111/24) stupila je na snagu 01.01.2025. godine, kada je prestala važiti Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad advokata ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 68/05), prema stavu Višeg privrednog suda odredba člana 14 nove AT se ne može primjenjivati retroaktivno, prije stupanja na snagu nove tarife s obzirom da je to u suprotnosti sa Ustavom Republike Srpske. Shodno navedenom, sud je troškove za preuzete radnje do 01.01.2025. godine obračunao primjenom Tr. broja 2 (procjenljivi sporovi – 160 bodova), Tr. broja 8 (dopisi i opomene), Tr. broja 9 (nagrada za vrijeme), Tr. broja 12 (paušalna nagrada) i člana 6. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/05), a nakon 01.01.2025. godine po osnovu Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 111/24), te Tr. broja 1 i Tr. broja 2 Taksene tarife, koja je sastavni dio Zakona o sudskim taksama RS („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 73/08, 49/09, 67/13, 63/14, 66/18 i 67/20).

Imajući u vidu visinu tužbenog zahtjeva u iznosu od 8.444,00 KM i dosuđeni iznos od 2.840,00 KM, tužilac je uspio u parnici sa 29,73 % i ima pravo na naknadu troškova parničnog postupka srazmjerno postignutom uspjehu u parnici, a shodno odredbi člana 386. stav 2 ZPP, u iznosu od 1.237,92 KM.

Na osnovu svega navedenog odlučeno je kao u izreci presude.

Sudija
Sanja Ilić

Pravna pouka:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Višem privrednom sudu u Banjoj Luci u roku od 15 dana od dana prijema iste. Žalba se podnosi putem ovog suda u dovoljnom broju primjeraka za sud i suprotnu stranu.